

HAJDUFÖLD

1923. év november 7.

SZERDA

Debreczen, V. evf. (152.)

ELŐFIZETESI ÁRAK:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 5000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 250 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A német középut csődje

A német válság elérkezett ahhoz a perchez, amelyben már nem lehet többé megakadályozni a teljes felfordulást. A Ruhr vidéken a szeparatisták, Szászországban a vörösek és Thüringia határán a bajor fajvédők csapatai készülődnek, hogy leszámoljanak a birodalmi kormányral és azzal a rendszerrel, amely a lejött legaljáiig juttatta a német birodalmat, a német nemzetet. Mert kétségtelen, hogy a pusztulás és romlás csiráját a most még uralmon levő rendszer vetette el a birodalomban.

Mint a többi legyőzött országokban, a háború után a német politika sem tudta megtalálni azt az utat, amely a feltámadáshoz vezet. A forradalmi mocsár lázas légköre egy olyan rendszert termelt ki magából, amely már születése pillanatában életképtelen volt, mert hiányzott belőle a nemzeti tartalom, a nagy idők megkívánta tettekeség, az elszánt eszelekvő akarat. S a rendszer, amely a zsidó bolsevista szélsőség és a nacionalista irányzatok felőrő ereje között akart kormányozni, uralmával kényszerűségből, de meg tudatosan is a német nép erejének szétforgcsolását idézte elő. Kormányon maradása érdekében mindinkább szétbomlasztotta a nemzeti erőket s hovatovább nagyobb tért engedett át a vörösöknek és zsidóknak s a német birodalom egykori nagysága semmivé olvadt a kezén.

A német nép jobbjaiban hiába égett a vágy, hogy ezeken az állapotokon változtassanak, az aranyközéput gerinctelenei ott is csak velük szemben tudták erőt mutatni. A háború elvesztése után Németországban is az történt, ami nálunk. Mindig akadt valaki, aki feltartotta a lecsapni készülő öklöt, aki lefogta a kard után nyuló kezét.

S most, amikor Hitler és Ludendorff készen állanak a leszámolásra, készen kell lenniük arra is, hogy nemcsak a vörös csöcselékkel, hanem a suaviter in modo konok Ripp van Winkleivel, sőt elsősorban is ezekkel fogják magukat szemben találni. Mert az elkövetkező leszámolásnál kétségtelen, hogy ezek fogják az első gépfegyvert a nacionalista csapatokkal szembeszegezni.

A német aranyközéputas rendszer is kitenyésztette azt a mindenütt egyforma embertípust, amely minden rendszernek, minden hatalomnak helotájává válik, mert a kor levegője kiirthasztotta belőle a gerincet. A Fabius Cunctatoroknak, a puhányoknak ez a tömege tartotta fent a német aranyközéputat, amely a gazdasági khaosz utvesztőin keresztül a billiószámjegyekhez, a nyomor és az éhség éjszakáihoz vezette a német népet.

Hitlernek és a német nacionalis-

táknak tehát elsősorban a nemzeti erő kifejtés örök megakasztóival az aranyközéput puhányaival kell leszámolni, hogy aztán megtisztíthassák az országot a zsidó pénzen tartott vörös csöcseléktől.

A pénz, a fegyver, a hatalom ma még a másik tábornak a kezén van, de a Hitlerék dolga ennek dacára könnyű lesz, mert Stressemannék csak páncélos autót, fizetett zsoldosokat, de nem tudnak férfiakat szembe állítani azokkal a rohamcsapatokkal, amelyeket a megújulás hite, az elszántság és az akarat vezérel.

Talán egy két nap alatt el fog

válni, hogy az ősi német erő — amelyet ma csak Hitlerék képviselnek — tud-e még diadalmaszkodni a német óriás lázbeteg testén. Ha igen, akkor elérkezett az új idők hajnalodása, amelyen a németiség megújuló reménnyel nézhet a jövő elé, ha nem, akkor amugy is elpusztul az aranyközéputas rendszer — mert a vörös baloldal fogja elszöpní, de ebben az esetben, bekövetkezik a halál órája is. Mert amikor a potsdami palotára felhúzzák a vörös lobogót, abban a pillanatban megszűnik létezni a német birodalom is. (m.)

Antiszemita zavargások Berlinben

Menekülnek a zsidók Berlinből - Az elkeseredett nép dühe a zsidók ellen fordul - Németország nemzeti diktatura előtt - Kikiáltották a pfalzi köztársaságot - A német trónörökös visszatér Németországba

A német krízis, ugyancsak, a mai nappal elérte a tetőfokát. A még mindig nyílt kormányválság újabb súlyos eseményeket vont maga után. A politikai pártok semmiképp sem tudnak megegyezésre jutni, úgyhogy ma már nemcsak a kormány, hanem a köztársaság léte is kockán forog. Hir szerint

holnap kezd meg az előnyomulást Erhardt kapitány

a bajor—thüringiai határon álló hadseregével. Pontosan öt évvel az 1918-iki novemberi forradalom után akarja megdönteni Erhardt kapitány a német köztársaságot és kikiáltani a nemzeti diktatúrát.

Kelet-Poroszországban, Mecklenburgban és Brandenburgban szintén megtörtént már minden előkészület az ellenforradalomra s kritikus a helyzet magában Berlinben is, ahol a kenyér ára tegnap már 140 milliárdra szökkent.

Berlinben pogromtól félnek a zsidók

A rend a késő esti órákban sem állt helyre. Általában attól tartanak, hogy a fosztogatások és rendzavarások az éjszaka folyamán még fokozódni fognak.

A zsidóság tömegesen menekül a fővárosból, mert általános pogromtól félnek.

A berlini lapok jelentései szerint kedden Berlinben

több antiszemita gyűlést hívtak egybe.

Ezeket azonban a berlini rendőr főnök betiltotta.

A legutóbbi napokban híre járt annak, hogy

a német trónörökös Németországba visszatérni szándékozik.

A párisi angol nagykövet ebben

tehdtt az aranyparitás közel négy-szeresére.

Az élelmiszerárak növekedése súlyos zavargásokat vont maga után és ezek a zavargások óráról-órára növekednek.

Az elkeseredett nép dühe a zsidók ellen fordult

s most már nemcsak a zsidó üzleteket fosztogatják, hanem az utcán is megrohanják őket, sőt a zsidó lakásokba behatolnak s követelik, hogy azonnal távozzanak a fővárosból. Az utcákon hatalmas tömegek vonulnak végig s izgatottan kiabálnak:

— Üssétek agyon a zsidókat!

Csak nekik köszönhetjük minden bajunkat! Ki velük az országból!

Számos utcán a zsidó kinézésű járókelőket a tömeg megtámadta és egy szál ingre vetkőztette.

az ügyben tanácskozott Poincaréval és elhatározták, hogy közös demarst intéznek Németországhoz, amelynek célja az, hogy az esetleges viszázatérést megakadályozza.

A belga hatóságoknak az a ténykedése, mellyel leszerelte a szeparatisták mozgalmát,

lefegyverezte az aacheni városházát elfoglaló romboló csöcseléket és kitoloncolta a határra, — olyan szinten tüntette fel a belga hatóságokat, hogy a francia álláspontot feladva, az angol kormány felfogását fogadta el.

Csakis így magyarázható meg az a körülmény, hogy Aachenben belga megszálló csapatok belégyezése mellett kiáltották ki a rajnai köztársaságot, tegnapelőtt pedig ugyanezek

a belga hatóságok távolították el és szerelték le a romboló szeparatista csöcseléket. A Pfalzban fellépő szeparatista csapatok Kaiserslauternben kikiáltották az önálló Pfalzot, mint a rajnai köztársaság részét.

Bajorországból

érkező hírek szerint a müncheni nacionalista lapok *Kahr* főállambiztosnak arra a rendeletére hivatkozva, amellyel a berlini újságokat kitiltotta Bajorország területéről, követelik, hogy a berlini lapok munkatársait is tiltás ki, mert azok a legszembetlenebb híreket terjesztik Bajorországról.

Lengyelország

politikájában olyan fordulat készül, amely egész Európa politikájára döntő befolyással lehet. A fordulatot a külföldi kölcsön ügye tette aktuálissá. A francia kormány ugyanis csak politikai feltételek mellett lenne hajlandó újjaépítési kölcsönt adni Lengyelországnak, míg Anglia szintén hajlandó kölcsönt adni a lengyeleknek, azonban nem ragaszkodik a politikai feltételekhez.

Ezért a parlament egy része és a sajtó azt követeli, hogy Lengyelország szakítson franciabarát politikájával.

A mozgalom különösen a hadsereg körében terjed

ugyannyira, hogy az utóbbi időben felette megerősödött s a nacionalisták bármely pillanatban magukhoz ragadhatják az uralmat. A legújabb hírek szerint már minden előkészület megtörtént a diktatura kikiáltására.

Maniu törvénytelennek tartja az oláh kormányt

Bécs, nov. 6. A *Reichs Post* a következő bukaresti jelentést közli:

A Kamara legutóbbi ülésén Maniu, a nemzeti párt vezére az egész parlamenti ellenzék nevében nyilatkozatot olvasott fel, amely hevesen támadja a kormányt és törvényellenesnek mondja.

Szemére veti, hogy a törvényeket könnyelműen hozzák, azok tele vannak ellenmondásokkal, úgy, hogy senki sem ismeri el és senki sem alkalmazza. Ennek következménye az országban uralkodó bizonytalanság és anarchia. Maniu kijelentette továbbá, hogy a törvényszékeket sohasem foglalkoztatták annyira a közgazgatási sikkasztások vizsgalatai, mint most.

A kapcsolt tartományokkal a legnagyobb mértékben igazságtalanul bántanak.

Ezek az állapotok, így fejezte be Maniu, nem tarthatnak tovább anélkül, hogy az országra végzetessé ne váljanak.

A Kamarában Maniu nyilatkozatának felolvasása után izgatott jelek játszódtak le.

Megszűnik a cselédvásár

Debrecen város tanácsa, mint ismeretes, már több ízben elrendelte a cselédvásárok megszüntetését.

Köztudomású ugyanis, hogy a Miklós- és Arany János-utcák végén a külsővásártéri „sporttérén” minden hónap elsőjén és tizenötödikén cselédvásárt tartanak.

A tanács tekintettel arra, hogy a cselédek elszerezésére a magán elhelyező intézetek mellett még egy teljesen ingyenes városi intézmény, a hatósági munkaközvetítő hivatal van szervezve,

a külsővásártéri cselédvásárokat betiltotta.

Egyben felhívta a tanács az elhelyezkedni akaró cselédeket, hogy az elszerezés végett a Miklós-utca 23. szám alatt lévő hatósági munkaközvetítő hivatalhoz forduljanak, mely a közvetítést és elhelyezést teljesen díjtalanul eszközözi.

Az Egyetértés filharmonikus zenekar matinéja

A csaknem egy éve megalakult és sok meleg sikerre, elismerésre viszsza tekintő „Egyetértés” filharmonikus zenekar november 18-án délelőtt 10 órakor tartja meg ez évadban első nagy hangversenyét a MÁV műhelytelep hangversenytermében. — A klasszikus zeneirodalom pompás darabjait öleli magába a program. A kitűnő zenekar hatalmas, ötven tagot magában egyesítő együttese nagy lelkesedéssel készül az előadásra, hogy a kiváló zenedarabok szépségeit hiánytalanul szólaltassa meg a dobogón és meghódítsa az orchestrai zene iránt érdeklődő nagyközönséget.

A műsor egyik ékessége lesz Voth Ilonka föllépése, ki gyönyörű zengésű, mély, meleg színekben csillogó hangjával fogja emelni a hangverseny mindenképpen magas és értékes színvonalát.

A hangverseny részletes programját később tesszük közre.

A vendéglősök országos kongresszusa

Németh Aladár beszéde a kongresszuson

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége kedden tartotta 23. évi rendes közgyűlését Budapesten a Royal-szálló fehértermében.

A közgyűlést fél 11 órakor nyitotta meg Keszey Vince elnök és sajnálattal állapította meg, hogy a pénzügyminiszter a napirenden levő igen fontos gazdasági kérdések tárgyalásán

nem képviseltette magát.

Walter Károly főtitkár évi jelentése után Wagner Béla sorolta fel pontról-pontra a fennálló ipari törvények sérelmes intézkedéseit.

Majd Németh Aladár, a debreceni Arany Bika szálló bérlője mondott beszédet, kijelentve, hogy a vendéglősi ipar

a legjellegzetesebb koresztyón ipar,

ez pedig csak azt mutatja, hogy nem valami jövedelmező, mert különben a zsidók nagyszámmal helyezkedtek volna el benne. Ezután az úrszabiróságot bírálta. Ha már árszabiróságról beszélünk — mondotta — erről ott lehet szó, ahol a kartellek, trüsztyök elnyomják a gazdasági törvényeket, de a kartellek vezetőit még nem ültették a vádlottak padjára.

Németh Aladár beszédét nagy tetszéssel fogadták a megjelentek.

Budapestre érkezett a népszövetségi kölcsönbizottság

Több hétig tartanak a tárgyalások

Budapest, november 6. A népszövetség pénzügyi bizottságának a magyar kölcsön előkészítő tárgyalásaival megbízott kiküldöttjei kedden este 8 óra 10 perckor a bécsi gyorsvonattal

Budapestre érkeztek.

A bizottság tagjai M. Avenol, a szövetség helyettes főtitkára, Artur Salter, Pietro Stoppani és Jakobson, a népszövetség titkárságának tagjai, valamint Buoniols, a jóvátételi bizottság kiküldöttje.

A népszövetség kiküldöttjeit, valamint a jóvátételi bizottság hozzájuk csatlakozott kiküldöttjét a pályaudvaron a magyar kormány nevében Bárczy István helyettes államtitkár üdvözölte. Megjelent a jóvátételi bizottság budapesti képviselője is. A népszövetség kiküldöttjei közül az olasz Stoppanit felesége is elkísérte.

Az üdvözlések után a kiküldöttök a Hungáriában levő szállásokra hajtottak.

A soká vajdó kölcsöntárgyalások érdemi része fölött tehát végre megindulnak a tanácskozások. Erre az alkalomra az összes minisztériumok a kölcsönre vonatkozó teljes anyagot már elkészítették, úgy, hogy a delegáció a magyar kormánnyal **nyomban megkezdí tárgyalásait.**

Beavatottak véleménye szerint ezek a tanácskozások több hélet vesznek igénybe, amelynek befejeztével a delegáció jelentést tesz a népszövetség pénzügyi bizottságának. A

pénzügyi bizottság ülését november utolsó napjaiban Londonban fogja megtartani,

amikor véglegesen döntenek a magyar kölcsön sorsáról.

A kincstári haszonrészesedéstről szóló rendelet módosítása

Huszonöt százalék kincstári haszonrészesedést kell fizetni

A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amelyben módosítja a kincstári haszonrészesedéstről szóló eredeti rendeletet és megállapítja, hogy haszonrészesedést kell fizetni az ideiglenesen adómentes, de egyébként házadó alá eső épület vagy épületrész bérjévédelme után is. Sőt a házadó alól külön törvény alapján állandóan mentes épület vagy épületrész után is, ha az bérbé van adva. **Nem kell kincstári haszonrészesedést fizetni olyan épület után, amelyben csak egy vagy két lakás van s ezeket a tulajdonos és családja használja.** A kincstári haszonrészesedés alapja a bérbeadott épületért vagy épületrészért bármely néven fizetett ellenérték, a bérbeadott épületnél pedig a becsléssel megállapított haszonérték.

A kincstári haszonrészesedés kulcsa minden esetben 25 százalék, amelyet a bérlő a bérösszegezen felül köteles fizetni.

Ez a rendelet világosabban körülírja, hogy mennyi kincstári házbérszesedést kell fizetni a lakónak. Ismételtlen közöljük tehát, hogy a felemelt s most fizetendő házber az ez évi augusztusi házbérnek hatszorososa, vagyis az 1917 november 1-én fizetett házbér 240 szerese. Aki 1917 november 1-én például 250 koronát fizetett negyedévi lakbér fejében, az 1923 augusztus 1-én ennek negyvenszeresét fizette, tehát 10.000 koronát.

A mostani negyvedre az augusztusi bér hatszorososa fizetendő (a negyvenszeresnek a hatszorososa, tehát az 1917. évinek 240 szerese), vagyis a példa szerint 60.000 korona, amely összeg november, december és január hónapok 5 éig három egyenlő részletben fizetendő. **A 25 százalékos kincstári haszonrészesedés az így megállapított tiszta bér fele után fizetendő.** Az említett példánál a 60.000 korona bér felének, 30.000 koronának a 25 százalékát, negyvedrészét, tehát 7500 koronát kell fizetni kincstári haszonrészesedés címén.

A bérlő az alappéren, a kincstári haszonrészesedésen, a házmester-

pénzen és a szemétpénzen kívül **közüzemi természetű fizetésre nem kötelezhető,**

tehát sem a vízszolgáltatás, sem a szemétfuvarozás, sem a kéménysöpítés, sem a pöcegödrtisztítás címén fizetni nem tartozik.

Az üzlethelyiségek után a házhaszonrészesedést a felemelt bér tizenöt-tizenhatodrésze után kell fizetni.

Ha a bérlő ez évnegyvedben a rendeletben neki biztosított joggal él és a kincstári részesedést havonként fizeti, úgy a háztulajdonos is havonként adhatja be az adópénztárba, de ha negyvedvre fizeti, akkor **a háztulajdonos is köteles egyszerre beadni.**

November 15-ig be kell fizetni a háziurnak a saját lakására eső kincstári részesedést.

ATROCITÁSOK

Meglették az ős-liberálisit.

Hajdusági közéletünknek óriási szenzációja van: kiásták a négyezerestendős szabadkőmives ős-lényt, a debreceni Tut-An-Chament, aki hétért görnyedve kuporgott a dunahalmi ős-talaj finom hazai földjében. A liberális napilap tavalyi és tavalyelőtti számaiban annyit emlegetett majom-ember, a *Gorilla Vácolatrix* került a napvilágra, melyet a szabadkőmivesek ősnemzójének is tekinthetünk. Liberális eredete mellett bizonyit meggörnyedt helyzete és a végtelenül kicsiny arcszög. Annyi bizonyos, hogy az ős-liberális is megteremtí majd a maga tutan-chameni divatját. Városunk egy pár öregebb liberális utánozza is az ős-apa szokásait és öltözetét. Mint értesülünk, a városi tanács a rozoga csontvázat a Déry-muzeumba fogja elhelyezni. A kulturatanácsnok állítólag már gondolkodik is az elhelyezés módján: vajjon az ős-embert hozzák-e be a Fűvészkerthbe, vagy a muzeumot építsék inkább Ohat-Fusztaköcsra. Akárhogy is lesz, de megállapítjuk, hogy sok bajt tud okozni egy ilyen négyezer éves bennszülött ős...

HIREK

1923 november 7. (Szerda)

Prot.: Rezső. Kath.: Engelb.

1687 A pozsonyi országgyűlés lekötöztetett és megfélemlített tagjai elismerik a Habsburgház fiágának trónöröklési jogát.

1307 Fűrész Walter és társai Rütli mezején frigyét kötnek a svájci szabadság védelmére az osztrák zsarnokság ellen.

1917 A bolsevik csészelékforradalom Szentpéterváron megbuktatja Kerenszki kormányát.

Időjárás: Hazánkban az idő borús és enyhe. Eső tegnap sok helyütt volt, de mindent 10 mm-en alul.

Időjósítás: Sok helyütt eső, később hőszűnyedés.

Közművelődési könyvtár: 10—1-g, délután 4—7-ig.

Csokónai színház: A Waldbauer—Kerpely hangverseny este fél 8 órakor.

Apollo: Az örök csend tornya.

Uránia: Otrantói csata.

Vigszínház: Jeanetta házassága.

Omnia: A sötétség.

Meteor: A megfagyott gyermek.

Werböczy táncszalon este 8 órakor Alföldy táncintézetében Péterfia-u.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése délután fél 4 órakor a városházán.

Országos Diáknyomorenyhító akció debreceni főosztályának választmányi ülése 5 órakor a Csaba-házban.

A Szeffe választmányi ülése fél 5 órakor az egyesület helyiségében.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés. Csillag, Sas, Mátyás király.

Öt esztendeje

világmegváltó szólamokkal korbácsolták lázadásra a háboruban farradt pétervári népet a cári hatalom ellen s a lemészárolt orosz uralkodó család, a kiirtott arisztokrácia, s a kipusztított középosztály és földműves nép hullahalmain diadalmaszkodott a bolsevikiek vörös lobogója. Öt év pergett le azóta, hogy az egész világ liberális-radikális sajtójának fajegységes lelkesedése közepette elbukott az évtizedek óta alaaknázott „zsarnoki” orosz monarchia — s a forradalom diadala nyomán Európa legnagyobb birodalma pestises temetővé változott, ahol éhség, nyomor, terrorcsapatok megszárlása hajtották igába az amugy is puha, passzív, gyámoltalan orosz muzsikot. Es ma, ötödik évfordulóján a „szabadság hajnalának” ismét a legzsarnokibb osztályuralom tombol a nagy birodalomban, jólétben dözsölő, dugsgazdag osztályok tobzódását védelmezi a nyomorgó százmilliók ellen a *Cseka* és a vörös hadsereg. Oroszország polgárai, munkásai és földműves népe fölött új cárok, új arisztokrácia zsarnokoskodik kiméletlenül. Mintha mi sem történt volna. A változás csak annyi, hogy **a mult uralkodó osztályai oroszok voltak, ma pedig zsidók.**

A „proletár szabadság”, a „demokrácia”, a radikális liberalizmus uralomrajutásának öt éves fordulóján jó lesz gondolni erre a törvényszerű változásra mindazoknak, akiket feszítsdmeggel uszítanak ismét a fajvédő magyarok ellen Magyarország Kerenszkijei, Trockijai és Leninjei!

— **Angol újságíró Debrecenben.** Heatherte Dudley, a *Manchester Guardian*, a *Daily Herald* és a *Sunday Times* munkatársa magyarországi tanulmányutjában feleségével, dr. Nohányi Zoltán külügyminiszteriumi tanácsos társaságában ma este Mezőkövesdről Debrecenbe érkezett. A vendégek a mai nap folyamán megtekintik a város nevezetesebb kulturális intézményeit, köztük az egyetemet, a pallagi gazdasági akadémiát, valamint a muzeumot és a történelmi levéltárat.

— **Ravasz László püspök kislányának keresztelése.** Budapesti jelentik: A magyar kálvinizmus nagy vezéralakjának, Ravasz László püspöknek kislányát a napokban keresztelték meg a budapesti ref. teológián Éva névre. A keresztzülők Soltész táborig püspök és neje voltak. Belsősgteljes családi ünnepe alkalmából az egész ország reformátusai elhalmozták szerencsekívánataikkal a páratlan közszerepben és népszerűségben álló főpásztort.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ma foglalkozik a pallagi vasut villamosításának ügyével.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma, szerdán délután fél négy órakor a városháza kistanácstermében ülést tart, amelyen a pénteki közgyűlésre kerülő ügydarabokkal foglalkozni, így többek között a városi vállalati alkalmazottak 25 százalékos városi pótlék engedélyezése iránti kérelmével, az országos földbirtokrendező bíróság ítélete folytán Hajdusámszon községnek átadandó Vermesoldal nevű és sámsoni városi birtokok ügyében tett előterjesztéssel s végül a pallagi vasut villamosításával.

— **Francia-Kiss Mihály eljegyzése.** Francia-Kiss Mihály kecskeméti birtokosgazda, akinek nevét az egész ország intranzigens keresztényen lakossága ismeri és becsüli, vasárnap tartotta kézfogóját Zombory Linával, Zombory Imre köncsögi földbirtokos leányával. Az eljegyzésen résztvett Kecskemét egész gazdasági társadalmát, a fővárosból pedig Prónay Pál, Héjjas Iván, Kádár Lehel és Lendvai István utaztak le, hogy örömeiket fejezzék ki a megalkuvást nem ismerő fejevertárs előtt.

— **A városi leltározó bizottság befejezte munkálatait.** Mint a Hajdúföld már jelentette, Debrecen városi törvényhatósági bizottságának legutóbbi közgyűlése elrendelte a városi ingó és ingatlan vagyonnak leltárba foglalását. A munka elvégzésére egy bizottságot küldött ki a közgyűlés. A bizottság tegnap, kedden délelőtt tartotta utolsó ülését dr. Vargha Elemér tb. főjegyző elnöke alatt, melyen a leltározási munkálatakat be is fejezte. A munkálatok eredményéről a bizottság jelentést tesz a legközelebbi közgyűlésnek.

— **Másfél óras földrengés.** Budapesti jelentik: Az egyetem földrengéstani observatóriumának készülőke november 5 én 22 óra 40 perckor távoli földrengést jelzett, amely másfél óra hosszat tartott. A maximális kilengés 2 mm.

Budapest székesfőváros által kibocsátott

Kölcsönkötvényeket

névértékén vásárol, kívánságra az értük befolyt összeget

évi 200-300 százalék kamatra kihelyezi

MERCUR

Értékpapír és Áruforgalmi Részvénytársaság

Debrecen, Széchenyi-u. 6.

Telefonok: 298, 14-35.

Távírárcim: „Márért.”

Felvilágosításokkal telefonon vagy levélben is készséggel szolgálunk.

— **Elnökválasztás az Egyetemi Körben.** A debreceni Tisza István tudományegyetem Egyetemi Körében tegnap, kedden délután folyt le a tisztikar megválasztása. A gyűlést 6 óra után nyitotta meg a szünidei fenntartó bizottság elnöke, Mitrovics Gyula orvostanhallgató. Az egyetemi kör elnöki székre a Jogászszakosztály — tekintve, hogy az ideai iskolai évben a jogászokra került a sor — három joghallgatót jelölt, kik közül a Kör közgyűlése szótöbbséggel Nagy Sándor negyedéves joghallgatót választotta meg. Az új elnök rövid székfoglaló beszédet tartott, melyben köszönetet mondott megválasztásáért s egyben komoly, buzgó és lelkiismeretes munkát ígért. A közgyűlés ezután megválasztotta a tisztikar többi tagját. Az ülés 8 óra előtt ért véget.

— **Hírek a rendőrségről. Ellopott egy fejősehetet.** Vakmerő lopás történt a múlt nap Hajdubagosa határában; a Sebes-féle tanyáról elhajtottak egy 5 éves kávébarna fejősehetet. — **Ellopott ruhakelme.** Sümeghy Ferenc Csapó-utcai rőfőskereskedő jelentést tett a rendőrségnek, hogy az üzletből egy vég szürke ruhakelmét ismeretlen tettes 200 ezer korona értékben ellopott. A nyomozás megindult a tettesek kézrekerítésére.

— **Örízetbe vettek egy zsebtolvajt.** A debreceni kir. törvényszék vizsgálóbírósága örízetbe vette, illetőleg előzetes letartóztatásba helyezte Polisi Jákob budapesti illetőségű több szörösen rovottmultu egyént, aki a közelmúltban a hortobagyi vásáron zsebtolvajlást követett el, egy gazdálkodó zsebből 300 ezer koronát lopott el s azután cseh megszállott területre szökött. Polisi a múlt napokban Sátoraljaihelyre érkezett, ahol elfogták és Debrecenbe kísérték. Polisi tagadja a zsebmetszést. Az eljárás folyamatban van ellene.

— **Társadalmi és egyesületi élet.** Az országos diáknyomor enyhítő akció debreceni főosztálya ma, szerdán délután 5 órakor a Csabaházban választmányi ülést tart. Az akció vezetősége ez uton is felhívja a választmányi tagokat, hogy az ülésen teljes számban és pontosan jelenjenek meg.

— **A debreceni Jogász és Tisztviselő-Kör** október 10-én szombaton délután 5 órakor Ferencz József-ut 28. szám alatt levő klubhelyiségében Tisza emlékünnepelet tart, amelynek keretében leleplezi gróf Tisza István arcképet. Az ünnepélyre a kör tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

— **Hoór—Tempis Erzsébet** operas és dalénekesnő november 24. koncertje iránt általános az érdeklődés. Jegyek a Méliusznál.

— **Be kell jelenteni a tanoncokat.** A november 1-én életbe lépett új ipartörvény alapján az ipartestület felhívja az érdekelte munkaadók figyelmét arra, hogy a jövőben a felvett tanoncok alkalmazását a felvételtől számított 3 napon belül az ipartestületnél bejelenteni s 4 héten belül leszerződöttni tartoznak. A felvett tanonc köteles magát ez idő alatt hatóságai orvossal megvizsgáltatni, hogy arra az iparágra, amelyre beszerződni szándékozik, alkalmas-e? A hatóságai orvosi bizonyítvány, iskolai és születési bizonyítvány a beszerződtetés alkalmával felmutatandó. Az a munkaadó, aki a bejelentési és beszerződtetési határidőt elmulasztja, kikagást követ el és az ipartörvény értelmében megbüntetik. Az iparosok tehát saját érdekében járniuk el, ha az új ipartörvény rendelkezéseit betartják.

— **Már a macskát is...** A múlt este siro-rívó asszony állított be a rendőrség központi ügyeletére s különös ügyben tett jelentést. Előadta, hogy ismeretlen tettes ellopta a macskáját. Véleménye szerint feltétlenül vakmerő és elvetemült lopás történt s kizárt dolog az, mintha a macska megszökött, vagy elkoborolt volna. A nyomozás sikere érdekében az ellopott macskáról — amely különben egeret ugysem fog — azonnal részletes személyleírását is adott. A rendőrség annak rendje és módja szerint felvette a panaszt s megindította a nyomozást.

— **Korlátozások az áramszolgáltatásban.** A világítási vállalat értesíti a villamos áram fogyasztó közönséget, hogy november 7 én déli 12 óratól délután 2 óráig a Piac-utcai vonalon nem lesz villamos áram szolgáltatás.

— **Arcképes igazolványok,** menyasszonyi és gyermekképek művészi kivitelben Ruzicskánál készülnek. Piac-utca 32.

— **A Meinel-féle** ujtermésű teakeverékek kitűnőségéről egy próbavásárlással meggyőződhetünk. Piac-utca 59.

— **Nagy Izabella—Palló—Dr Szilágyi hangverseny** iránt óriási érdeklődés nyilvánul városzerte. Nagy Izabella Blaháné régi dalain kívül, az újabb magyar dalok közül a legjobbakat fogja előadni. Mig Palló Imre operáriáin kívül gyönyörű székely nótáit énekl. Dr Szilágyi Imre hegedűjátéka pedig elsőrendű művészi élvezetet fog nyújtani. Jegyek Antalfy könyvkereskedésében és Jost cukrászdájában kaphatók.

— **Száz millió koronát,** hatvan millió, ötven millió, negyven millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: egész 4000.— korona, fél 2000.— korona, negyed 1000.— korona. Rendeljen levelezőlapon november 10-ig, mert a sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán huzás előtt elfogy. A rendelt sorsjegyeket és hivatalos játéktervet azonnal küldi a Bank Részvénytársaság Budapest, VI., Andrassy-ut 60.

MEINEL

Műsor:

Szerdán: Waldbauer—Kerpely hangverseny.

Csütörtökön: Tavasz C) bérlet.

Penteeken: Diadalmasszony.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház
Az igazgatóság áldozatkészsége tette lehetővé, hogy ma este Debrecen város műértő közönsége oly ritka műélvezethez jut, mint amelyet a Waldbauer—Kerpely vonásnégyes nyújt.

Csütörtökön még a Tavasz operette kerül színre, hogy azután bevonuljon a „Diadalmasszony”. Szencziócs eseménynek ígérkezik ez a bemutató, mert a gyönyörű zene és pompás libretto kívül az új pazar kiállítás és a szereplők alkáltsa minden eddig nyújtottat felülmúl.

Apolló-mozgó

Az örök csend tornya, egy bűnös szerelem története, eredeti lengyelországi felvételek.

Az Apolló-mozgó szenzációja. Az örök csend tornya címén mutatja be az Apolló-mozgó Grillparcer világhírű regényét, melynek története Szobieszki János király idejében játszódik le. A regény témája egy bűnös szerelem, mely eseményekben dusan pereg le szemünk előtt. Az események korhű miliőben eszközölt felvételekkel, a játszó személyek bravuros szereplésével a legmagasabb színvonalra emelik ezt a filmet, amit Amerika is megvásárolt. A női főszerepet Magda Szonja, a kiváló szépségű orosz filmstar játsza megrázó drámai erővel.

Uránia-mozgó

Otrantói csata a nemzeti hadsereg filmje és állóképek.

Vigszínház-mozgó
Jeanette házassága. Sacha világfilm. Lenkeffy Ica főszereplésével. Pazar kiállítás, gyönyörű miliő.

Egy szenzációs házasság regénye bontakozik ki a Jeanette háza-sága című filmregényben, amelyet a Vigszínház mozgó mutat be. Egy gazdag úri lány titkos házasságáról szól a regény, aki zsarnok atyja elől elmenekül. Férje festő, akit súlyos betegség munkaképtelenné tesz. Az asszony — a mindenható asszony dolgozik s tartja fenn a családot, de szerelmében a nyomor sem ingatja meg. A lélekbe markoló dráma főszerepét Lenkeffy Ica játsza.

Omnia-mozgó

Két sláger kép az Omnia-ban. A Sötétség 6 felvonásos dán filmretek és A korzikai nász, tragédia 5 felvonásban eredeti korzikai felvételek, játszik a párisi Comedie française művészei, a főszerepben Henri Krausz a Nyomorultak főszereplője. Előadások 5, 7 és 9-kor.

Meteor-mozgó

Szerdán A megfagyott gyermek Szécsi Ferkóval és énekkisérlettel. Csütörtökön Babel urnője. Világatrakció. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

TESTEDZÉS

22:0. A bajnok DVSC, amely veretlenül, 7 mérkőzésen szerzett 14 pontjával behozhatatlanul tartja a bajnoki lista első helyét, az országban, de meg a külföldön is egyedül álló gólaránnyal áll. Az őszi fordulóban bajnoki mérkőzésén még egyetlenegy gólt sem kapott, ezzel szemben 22 gólt adott a DVSC. A kitűnő piros-fehér Vasutasok megérdemelten jutottak ehhez a tisztes, ritka eredményhez. A főérdem Far-kasé, a kitűnő válogatott kapuvédő, akinek a fővárosban sem igen van párja s Fehér, Zsák méltó riválisa. Nagy érdeme van Molnár hátvédőnek is. A 22 adott gól közül Vampetich lött 7, Polanetzky II. 4, Polanetzky I., Horváth 3—3, Szolárszky I., Molnár, Tóth, Németh 1—1 gólt, míg egy gólt a Tőrekvés ellen öngól révén ért el a DVSC. Vasárnap lesz az utolsó mérkőzése a DVSC-nek a DTE ellen s remélik, hogy ezt a mérkőzést is megnyerik s gólt nem kapnak. A DVSC bajnoki eredményei: Nyiregyházi Tőrekvés ellen 7:0, DMTK ellen 5:0, BUSE ellen 4:0, DKASE ellen 2:0, DEAC ellen 2:0, NyTVE ellen 1:0, Kisvárdai SE 1:0 arányban győzött. A 7 mérkőzésen két 11-es büntetőrugást ítélték a DVSC ellen, de egyikből sem esett gól.

A bajnokság utolsóelőtti fordulóját bonyolítják le vasárnap. A DVSC utolsó mérkőzését játsza le a nagyerdei sporttelepen a DTE-vel, míg előtte a DEAC a Nyiregyházi KISE-t látja vendégül. A DMTK felcserélve pályaválasztási jogát, Kisvárdára megy s ott játsza le bajnoki mérkőzését a KSE vel. Délelőtt a DTE II. —DVSC II. szövetségi díjmérkőzést játszik le.

Meinel-féle

uj termésű tea

A DMTK szerdán délután fél 3 órakor nagy tréninget tart, amelyre az I. és az ifjúsági játékosok jelennek meg. Pénteken este 7 órakor szakosztályi ülés.

A DEAC atletikai szakosztálya ma, szerdán este 7 órakor tartja záró ülését fontos tárgysorozattal.

Középiskolai válogatott—DMTK ifjúsági. Erdekes mérkőzés lesz ma, szerdán délután a Diószegi-úti Vasutas-sporttelepen. A középiskolai válogatott a bajnok DMTK ifjúsági ellen játszik. A két csapat a következő felállításban szerepel: **Középiskolai válogatott:** Lóki — Kerecsi, Paszternák, Blitzer, Pál, Göttenhüber, Kohn Máttyás, Trnka, Cséka, Fränkel. **DMTK ifjúsági:** Fehér, Bajkay, Csonka, Neumann, Fehér, Takács, Varga, Szabó, Jánosi, Németi, Hufnagel.

TŐZSDEI megbízásokat

értékpapírra tőzsdeidő alatt is, valamint magánforgalomban is a legelőnyösebben eszközöl,
penzkihelyezések a legelőnyösebb feltételek mellett,
mindennemű árúk és termények vétele és eladása (forgalombahozatala)
joggyakorlások, tőzsdék, — részvények vétele és eladása.

MERCUR
Értékpapír és Áruforgalmi Részvénytárs.
Debrecen, Széchenyi-u. 6.

Telefonok: 298, 14—35.
Táviratcim: Marért.

REGÉNYSZEMELÉS

Októberben több mint 34 százalékkal csökkentek a részvények árfolyamai

Németországban a belpolitikai helyzet egyre aggasztóbb alakot ölt, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a német gazdasági helyzetet még az eddiginél is

pesszimiztikusabban ítéljék meg.

Franciaország, amely a német birodalom agóniájának tulajdonképeni előidézője, a német válsággal kapcsolatban esetleges külpolitikai irányváltástól tart és a francia miniszterelnök és a mögötte álló sajtó még erősebben ragaszkodik a versaillesi szerződés betartásához. Az angol külön akcióról szóló hírek a bécsi értéktőzsdén kedvezően hatottak és az irányzat barátságos volt.

Dánok-Kovács János, a budapesti értékpiacon alakulására vonatkozólag figyelemreméltó adatokat közöl és az ő számítása szerint október hónapban

az értékpapírok árfolyamai átlagban **veve 34,2% os** csökkenést mutatnak.

A legnagyobb visszaesést, 47,8%-ot a biztosító intézetek papírjai szenvedték, utánuk a gépgyárak részvényei következnek 39,5%-al, majd a bankpapírok 37,3%-al. Ez a nagyarányú visszaesés igazolja azt a tényt, hogy az augusztusi hossz nem volt a korona elértéktelenedésének megfelelő átértékelése, hanem a **túlhírt spekuláció eredménye, amit a**

bankokrcia részvényeinek elfizetésére használt ki.

A debreceni állatvásár. A debreceni lóvásáron a felhajtás közepes, a vásár irányzata lanya, a kereslet kicsi volt. A lovaknál körülbelül 100 ezer koronás áresés volt. Igen jó minőségű remonda ló 3—5 millió koronáért, jó minőségű 2 millió koronáért kelt el, közepes 800 ezer föl felé. A szarvasmarhavásár tartott volt. A felhajtás közepes, az irányzat szűk, kereslet nagy. Az árak a következőképpen alakultak: Vágómarha 2000—3500 korona ki-lönlként élősúlyban, szopós borjú 4—5 ezer korona. Jármos ökör párja 4—6 millió korona között ingadozott, a fejős tehén ára 1—3 millió korona volt. Az árak általában tartottak voltak.

MAGYAR KORONA

Magyar korona: 3.05³/₄
Zürichi zárlat

Hollandia 21785, Newyork 562¹/₂, London 2510, Páris 324¹/₂, Milano 256, Prága 1645, Budapest 305³/₄, Bukarest 268, Bécs 79¹/₂, Szófia 517¹/₂, Belgrád 650.

Devizaközp. hiv. ár.

Dollár 19450—20550, Francia frank 1145—1211, svájci frank 3460 3680, cseh kor. 573—617, lei 97—111, líra 880—935, dinár 225—230, 100 német márka —, osztrák korona 2750—2970 fillér.

Terménvtőzsdé zárlat

A mai terménvtőzsdén az irányzat lanya volt, a gabonafélékben a forgalom az egész tőzsdeidő folyamán csekély maradt. Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 87000—88000, egyéb 86000—87000, 79 kilós tiszavidéki 89500—90500, egyéb 89000—90300, rozs 57500—58000, takarm. árpa 62000—64000, sörárpa 72500—75000, köles 76000—80000, tengeri 64000—65000, zab 64000—66000, repce 165000—170000, korpa 35000—36000.

Ferencvárosi sertészvásár

Szabadvásári maradvány 637. érkezett 568, elkelt 82. Árak: könnyű 7500—8400, nehéz 8400—9600. Zártvásáron nem fejlődött ki üzlet.

REGÉNY

Tavaszcvarók

Irta: IGMÁNDY GÉZA

Ez alatt a kórházakban lázasan készülődtek a szent estére. A kór termekben karácsonyfák álltak. Minden beteg számára tartogattak valami kedves meglepetést. Az ápoló nénék jobbnál jobb ötletekkel akarták emelni az ünnep szépségét. Izletes ételek, sütemények, finom italok sorakoztak az éléskamrákban. Költeményeket tanultak, énekkarokat szerveztek, farságot és pénzt nem kimélve, csak hogy valamennyire is pótolják a családi tűzhely melegét.

A csapatkórházban Ákos volt az

ünnepi szónok, hallgatóságát magával ragadta bámulatosan tudott a katonalétek érzékeny hurjain játszani. Összinté, meleg ünneplésben reszesítették. Marci alkalmi költeményt szavalt. Közvetlen utána — Marci legnagyobb öröme — Marci néne énekelte egy dalt zongora kísérettel. Majd az ajándékokat osztották ki. A betegek szemében könny csillogott; a szemfüles nénék kitaláltak legtitkosabb gondolataikat is.

Rónay főorvos gyógyörü kivitelű hallgatósóvot, Akos és Marci tábori katonasapkát kapott.

Mikor Akos bement a műtőszobába, ott találta Ilonkát.

— Gratulálok — szölt alig hallhatóan és odanyújtotta kezét. Különös érzés futott végig Ákoson, amikor ezt a szép teremést maga előtt látta. Nagy fekete szemei ragyogtak, mint a gyémánt és letompított hangjában szokatlan erő lüktetett. Ez a leány már nem az volt, aki egy hónap előtt, megmutatta a műtőt a — tisztelendő urnak.

Ákos megbüvölten nézte. Érezte, hogy kötelessége valamit mondani, akármilyen banalitást is, de nem tudott. Összeszorult a torka és amikor már hosszasan fogta a feléje nyújtott parányi kezét, mely az ő izmos markában úgy húzódtott meg, mint egy félénk galamb, csak akkor, amikor a melegségét érezte, hagyta el az ajkát egy szó: köszönöm.

De ebben benne volt az egész lelke . . .

(Folyt. köv.)

Nyiltér

Szenzáció!

Öltöny 230.000, télikabát 280.000, costum 1,000,000 keronától, egyenruhákat és fordításokat legolcsóbban készít

Tegdes János
Péterfia-utca 42.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Főhívjuk a nagyérdemű vásárló közönség szives figyelmét a

HANGYA

dusan fölszerelt üzleteire,

ahol az összes csemege- és fűszerárak a legolcsóbban beszerezhetők. Ugyanott kitért asztali bor ismét kapható!!

Főüzlet: RÓZSA-UTCA.

TELEFON: 988.

Fiókok a város minden részében!!

Petroleum

kiváló finom minőségben jutányos ártért kapható

Stern festéküzletében Piac-utca 10. Bikkával szemben.

Füstcsövek, Tűzhelyek, Kályhák

Bészler és Dávid vaskereskedésében
a Kossuth-szebor melletti, Piac-u. 7

Vásároljon egyszer nálunk

s meggyőződik, hogy való igaz, hogy ruhaszükségletét a legolcsóbban a

„Hajdusági” férfi és fiuruha áruházban

szerezheti be Piac-utca 67. szám alatt.

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 400 kor., minden további szó 40 korona. Vasarnap és ünnepnapokon 10 szög 600 K. minden további szó 60 K. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítottak.

AJÁNLAT

126 hold föld

Hosszupályi határában bérbeadó. Ertekezni: Simonyi-ut 19. szám alatt.

Posztóhulladékot vásárol kis és nagy tételekben Libándi, Péterfia-utca 4. sz.

Husz hold föld a Hadházi-ut mentén bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban.

Butorozott szoba kiadó 1. — esetleg két ur részére. Cim a kiadóban.

Ebédloberendezés 12 személyes maszszív, fehérre festett válaszfalak, egy Saxnax arevibrátor, egy Foen hajszárító eladók. Csapó-utca 4. 1. emelet.

Megbízásokat Budapestre magán- és kereskedelmi ügyek pontos és gyors elintézését vállalja nyugalmazott főtisztviselő. Cim a kiadóhivatalban

Tanítványi vállalat a középiskolák bármely osztályából jutányos díjazásért menekült főiskolai hallgató. Cim a kiadóban.

KERESLET

Pénztárnok

gyakorlattal bíró felvétetik Pélegyházy János égnél. Irásbeli ajánlatok személyesen ott adandók át.

Egy szoba-konyhálakást keres fiatal házaspár öszre, butorozva vagy butorozatlanul. Cim a kiadóban.

Gyermekek mellé nevelőnt, kisasszonyt keresek. Simonyi ut 19.

ELADÁS

Széna, csutka, buzaszalma, zabszalma eladó kővesut mentén. Bővebb felvilágosítást kiadóhivatal ad.

Ólmot veszünk minden mennyiségben. Piac-utca 59.

Megnyilt!

SZEPESI LAJOS

rőfős és rövidáru üzlete

Batthyányi-utca 15. szám.

Pontos kiszolgálás!
Olcsó, szabott árak!

Szives pártfogást kérek.

Tejjes ellátást adnék

olyan idősebb urinőnek, akiket szobáját butorral, vagy anélkül albértelbe adná!!!

Cim a kiadóban.

Nagy karlsbadi ebédlokeszlet vásár a Központi Edényáruházban

Egy hatszemélyes karlsbadi ebédlokeszlet. Kor. 145.000.— Garay- és Nefelejts-utca sarkán. Keleti p. u. mellett

Figyelem!

Eladó 2 vagon fekete szurok

és nagyobb mennyiségű elsőrendű lenolaj.

Bővebb felvilágosítással szolgál Car-Mont kereskedelmi és ipari rt. kirendeltsége

Iroda: Péterfia utca 42., I. em. 3

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.